

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Offl. § 15 1. ledd første punktum

Deres ref

Vår ref

Dato

14/1703

12.06.2014

Høring - ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier, samt endring i forskrift for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Vi viser til Landbruks- og matdepartementet sitt brev av 11. april 2014. Sammen med brevet fulgte forslag til ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier, samt forslag om endring i forskrift 4. februar 2004 nr. 447 om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Nedenfor følger Klima- og miljødepartementets merknader.

Ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier

§ 1-2 b): Med definisjonen av ”landbruksvirksomhet” utvides forskriftens virkeområde. Utvidelsen av forskriftens virkeområde innebærer at flere typer veianlegg som tidligere har vært behandlet etter plan- og bygningsloven kan behandles etter landbruksveiforskriften. Det er etter vårt syn uheldig at mange samfunnsinteresser med en slik foreslått endring får svekket innsyn og medvirkning i saksbehandlingen for slike veianlegg. Det svekker også kommunenes mulighet til å føre en god, helhetlig planlegging innenfor sine arealer. Et eksempel på slike veianlegg, som også kan gi betydelige negative miljøeffekter, kan være søknad om vei til avsidesliggende jakt- eller fiskehytter. Vi er derfor negative til en slik endring.

§ 1-3 annet ledd: Bestemmelsen inneholder svært skjønsmessige kriterier som bl.a. ”korte strekninger”, ”lite areal” og ”vesentlige avvik fra opprinnelig terrengnivå”. Bl.a. for å sikre en mest mulig enhetlig praksis ber vi om at formuleringen ”vesentlige avvik fra opprinnelig terrengnivå” endres til formuleringen i dagens forskrift, nemlig ”1 meter avvik fra opprinnelig terrengnivå”. Når det gjelder de to øvrige formuleringene ber vi om at disse presiseres i rundskrivet som skal lages. Vi ber også om at utkastet til rundskriv oversendes Klima- og miljødepartementet for kommentarer når det er klart.

For øvrig minner vi om at vi tidligere har spurt om hva som er hjemmelen i skogbruksloven for unntaket i § 1-3 annet ledd. Dette kan vi ikke se å ha fått svar på.

§ 2-3 tredje ledd: Vi støtter i hovedsak denne bestemmelsen. Vi ber imidlertid om at ”viktige” foran ”miljøverdier” fjernes, for å unngå at ”miljøverdier” tolkes for snevert. Dersom ”viktige” ikke tas ut, må det gis nærmere informasjon i rundskriv eller søknadsskjema om hvordan ”viktige miljøverdier” skal forstås.

Vi gjentar ellers vårt tidligere innspill om at det må følges opp i rundskriv eller søknadsskjema at søker faktisk sjekker tilgjengelige databaser som miljøforvaltningen besitter, eksempelvis www.kulturminnesok.no, Naturbase og Artskart. Det bør stilles krav om dokumentasjon gjennom at grunneier har Miljøplan trinn 2 eller tilsvarende miljøinformasjon, jf. krav som stilles i dreneringsforskriften.

Videre ber vi om at utkastet til søknadsskjema oversendes Klima- og miljødepartementet for kommentarer når det er klart.

§ 3-1: Det er viktig at beslutningsgrunnlaget er godt, og vi har tidligere av den grunn bedt om at det inntas en bestemmelse om at ”Dersom det ikke foreligger tilfredsstillende kartlegginger av miljøverdier i veiens dekningsområde, må nødvendig kartlegging foretas før søknader kan behandles”. Vi mener fremdeles at dette bør inn i forskriften, men bestemmelsen kan gjerne plasseres et annet sted i forskriften. Dette er nødvendig for å føre en kunnskapsbasert forvaltning.

Videre viser vi til at det har vært enighet mellom Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet om å inkludere formuleringen ”Fylkesmannen skal gis anledning til å uttale seg ved søknader om nybygging og ombygging etter denne forskriften”. Vi antar at det er en inkurie at formuleringen er falt ut i høringsutkastet, og ber om at den tas inn igjen. Alle parter er tjent med at Fylkesmannen i en tidlig fase kan komme med faktaopplysninger som har relevans for søknadsbehandlingen, eksempelvis om skogfaglige forhold eller om kjente miljøverdier i den omsøkte veiens dekningsområde.

Endelig viser vi til at vi tidligere har bedt om at relevante organisasjoner gis anledning til å uttale seg om det planlagte tiltaket, både for å sikre en åpen prosess og av hensyn til et godt beslutningsgrunnlag. Vi ber derfor om at Landbruks- og matdepartementet enten inntar følgende bestemmelse i forskriften: ”Aktuelle interesseorganisasjoner skal gis anledning til å gjøre seg kjent med og uttale seg om saken”, eller at det inntas en bestemmelse i rundskriv om at kommunen i løpet av kort tid skal informere om veiltaket på sine nettsider, f.eks. ved å raskt legge ut søknader om slike tiltak fortløpende.

§ 3-1 tredje ledd: Vi ber om at begrepet ”Kulturminnemyndighet” defineres enten i forskriften eller i rundskriv, jf. dreneringsforskriften § 7 der kulturminnemyndigheten defineres som kulturminneforvaltningen i fylkeskommunen og Sametinget .

§ 3-2 første ledd bokstavledd c): Vi støtter tilføyelsen av denne bestemmelsen.

§ 3-2 fjerde ledd: Her er det tatt inn en bestemmelse om at kommunen i særlige tilfeller kan forlenge fristen for gjennomføring av nybyggingen eller ombyggingen. Vi vil ikke motsette oss en bestemmelse av denne art, men vil peke på at den kan ha uheldige sider for eksempel ved at de faktiske forholdene kan ha endret seg etter at tillatelsen ble gitt. Vi ber derfor om at det inntas informasjon i rundskrivet om hvordan ”særlige tilfeller” skal forstås, og om hvilken maksimalgrense som her bør gjelde, for eksempel 3 år.

Forskriften sier noe om hvilke forhold det skal legges vekt på i behandlingen av søknad om nybygging/ombygging, men gir lite føringer når det gjelder den nærmere vektleggingen av viktige miljøverdier. Vi ber om at følgende to bestemmelser inntas i forskriften eller i rundskriv:

- ”Det skal tilstrebes at bygging av skogveier og påfølgende hogster ikke ødelegger områder hvor det er dokumentert nasjonalt viktige skogvernverdier”
- ”Dersom veibygging og påfølgende hogst i dekningsområdet vil innebære alvorlige negative miljøeffekter, kan hele eller deler av veianlegget nektes bygget eller ombygget”.

§ 3-3: Her er det tatt bort en bestemmelse som finnes i dagens forskrift, der det heter at ”for veier til skogbruksformål kan det dessuten settes vilkår for skogsdrift på avgrensede arealer innen veiens dekningsområde dersom dette er påkrevd for å ivareta dokumenterte miljøverdier”. Det fremgår ikke hvorfor bestemmelsen er fjernet. Vi ber om at bestemmelsen inntas i den nye forskriften.

Videre ber vi om at det fremgår uttrykkelig av bestemmelsen at det kan settes vilkår om fjerning/tilbakeføring av vei. Vi ser at Landbruks- og matdepartementet i sin merknad til bestemmelsen legger til grunn at det skal kunne stilles et slikt vilkår, men mener dette bør fremgå uttrykkelig av forskriftsbestemmelsen for å unngå usikkerhet om hjemmelsgrunlaget.

§ 4-3: Bestemmelsen om at Fylkesmannen kan dispensere ”når andre særlige økonomiske og/eller miljømessige grunner tilsier det” er ny, og kommer i tillegg til dagens bestemmelse om dispensasjonsadgang i forbindelse med gjennomføring av tiltak av hensyn til skoghelse. Vi er skeptiske til en slik bestemmelse, som kan uthule forskriftens øvrige bestemmelser. Vi kan heller ikke se at det er redegjort for behovet for bestemmelsen. Vi ber derfor om at denne delen av dispensasjonsbestemmelsen fjernes.

Endring i forskrift 4. februar 2004 nr. 447 om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Landbruks- og matdepartementet foreslår en endring i forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, nemlig å ta ut gjeldende bestemmelse om at det ikke skal gis tilskudd

til bygging av veier som fører til reduksjon av ”villmarkspregede områder”. Vi er enige i denne endringen av forskriften, men vil peke på at større sammenhengende naturområder kan ha viktige kvaliteter blant annet for naturmangfold og friluftsliv/naturopplevelse. Vi foreslår derfor at man under § 3-2 tar inn følgende formulering fra Norsk PEFC skogstandard: ”I større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern og friluftsliv i kraft av lite omfang av tekniske inngrep, skal nye veganlegg søkes unngått.”

Øvrige merknader

Kommunevise hovedplaner

Vi viser til at skogbruksmyndighetene satser på utarbeidelse av kommunevise/fylkesvise hovedplaner for landbruksveibygging. Da disse planene utgjør et grunnlag for videre utbygging av landbruksveier, er det etter vårt syn nødvendig at planene både mht. prosess og innhold tilfredsstillende samfunnsmessig viktige krav. Dette bør gjøres ved at det formuleres krav bl.a. til innsyn og demokratisk medvirkning for ulike samfunnsinteresser, og krav til at viktige miljøinteresser skal synliggjøres i planene. Dersom Landbruks- og matdepartementet ikke ønsker å sette slike krav i landbruksveiforskriften som nå er på høring, bør slike minimumskrav fastsettes i annen sammenheng. Viktige momenter som bør inngå er:

- Det må være en åpen prosess med mulighet til deltagelse fra bl.a. miljøinteressenter.
- Kommunens vedtak om hovedplan må kunne påklages.
- Det vil være ønskelig med en revisjon av eksisterende/eldre hovedplaner som ikke har vært igjennom en tilsvarende prosess.

Oppfølging av fellesrapporten fra SLF og DN i 2010 ”Skogsveibygging og hensynet til inngrepsfrie naturområder (INON)”

For å framskaffe et grunnlag for revisjon av landbruksveiforskriften utgav Statens landbruksforvaltning og Direktoratet for naturforvaltning i 2010 rapporten ”Skogsveibygging og hensynet til inngrepsfrie naturområder (INON)”. Rapporten var utarbeidet på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet og Miljøverndepartementet, og anbefalingene var omforente.

Direktoratene foreslo i rapporten en rekke tiltak for å balansere ulike hensyn. Dersom man skulle åpne for å vurdere tilskudd også til veier som reduserer ”villmarkspregede områder”, slik Landbruks- og matdepartementet nå foreslår, anbefalte rapporten ulike tiltak for å balansere dette.

Basert på disse anbefalingene mener KLD at punktene nedenfor bør følges opp i prioritert rekkefølge:

-Frivillig vern som alternativ til skogsdrift

Det bør oppmuntres til å finne løsninger med frivillig vern for større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern og friluftsliv i kraft av lite omfang av tekniske inngrep, dersom områdene har de nødvendige naturfaglige kvaliteter. Dette kan være et godt økonomisk alternativ for skogeier.

-Miljøtilskudd

Det bør bevilges tilskuddsrammer som kan brukes som kompensasjon for å avstå fra hogst i visse større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern og friluftsliv i kraft av lite omfang av tekniske inngrep, etter samme modell som tilskudd til bevaring av utvalgte nøkkelbiotoper. Det vil her være behov for å hjemle et slikt tilskudd i Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

-Miljøtilskudd til alternative driftsformer

Det bør bevilges tilskuddsrammer til alternative driftsformer der dette reduserer behovet for veibygging i større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern og friluftsliv i kraft av lite omfang av tekniske inngrep. Det må settes fokus på at andre transportformer kan være et godt alternativ til veibygging.

Med hilsen

Ernst Inge Espeland (e.f.)
avdelingsdirektør

Solveig Paulsen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.